

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти
підготовки бакалавра
спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка
освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Луцьк–2023

Силабус освітнього компонента «Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньою програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробник: Сидорук Ірина Ігорівна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина БРУШНЕВСЬКА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 «Освіта/Педагогіка»</u> Спеціальність <u>016 «Спеціальна освіта»</u> <u>(016.02</u> <u>Олігофренопедагогіка)</u> Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Вибіркова 10
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 4
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 8-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Лабораторні - год.
		Індивідуальні – год.
	Самостійна робота 110 год.	
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ППП Сидорук Ірина Ігорівна

Науковий ступінь доктор педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380953092902, Sudoryk_Ira@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі - ОК) «Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі і які повинен опанувати здобувач

першого (бакалаврського) рівня; алгоритм вивчення навчального матеріалу курсу; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Для засвоєння освітнього компонента (ОК) використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, основ педагогічної майстерності.

2. Мета і завдання ОК

Мета курсу – засвоєння знань здобувачами вищої освіти щодо розуміння та організації партнерської, внутрішньовідомчої та міжвідомчої взаємодії суб'єктів системи управління та впровадження спеціальної та інклюзивної освіти в системі державного і громадського секторів, спрямованих на розробку, ухвалення і реалізацію рішень та дій щодо розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами; набуття навичок співпраці з метою досягнення професійного результату та вироблення компетенцій з розбудови формальної та неформальної комунікації, зміни комунікаційних стилів у процесі реалізації професійних функцій.

Завдання ОК:

- сприяти оволодінню здобувачами вищої освіти сучасними підходами до формування партнерських відносин у суспільному житті;
- сформуванню цілісного уявлення про основні переваги соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти;
- виховати соціально компетентних фахівців, здатних до ефективної взаємодії та партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти;
- розвинути у здобувачів освіти здатність до рефлексії власної соціо професійної діяльності та діяльності інших, соціально значущі якості й характеристики особистості;
- розвинути у здобувачів освіти (ЗО) здатність до реалізації інклюзивних принципів та цінностей в умовах навчальних закладів;
- розвинути у ЗО здатність до професійного співробітництва в закладі освіти, зокрема, з інклюзивним навчанням, у контексті педагогічної взаємодії фахівців загальної та спеціальної освіти;
- розвинути у ЗО здатність до соціо професійного саморозвитку.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти має:

знати:

- основні засади формування соціального партнерства як загально суспільної форми взаємодії;
- механізм реалізації соціального партнерства для розбудови громадянського суспільства;
- механізм реалізації соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти;
- сучасний стан та специфіку партнерства між суб'єктами системи управління та впровадження інклюзивної освіти в системі державного і громадського секторів, спрямованих на розробку, ухвалення і реалізацію рішень та дій щодо розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії;
- сутність, структуру (основні складники та їх характеристики) соціальної компетентності фахівця соціономічної сфери;
- особливості міжособистісної взаємодії;

уміти:

- організовувати, координувати та регулювати взаємодію учасників освітнього процесу в умовах спеціальної освіти та інклюзії;
- вести переговорний процес задля досягнення конструктивного соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти;
- взаємодіяти з суб'єктами соціоосвітнього партнерства;
- демонструвати соціально відповідальну поведінку, вміння вибудовувати стосунки з людьми;
- передавати соціальний досвід в доступній формі на практиці;
- налагоджувати співпрацю з фахівцями та організаціями;
- рефлексувати власну соціальну діяльність та діяльність інших;
- використовувати отримані знання для створення партнерських відносин у сучасному українському суспільстві, під час реалізації професійних функцій.

3. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення ОК «Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі **компетентності:**

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-18. Здатність будувати педагогічні й соціальні стосунки на основі загальнолюдських та національних цінностей; поєднувати сучасну спеціальну та інклюзивну освітню практику з глибоким осмисленням теорій і технологій видатних педагогів, психологів, лікарів, філософів.

Результати навчання (РН):

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН 21. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією.

РН 22. Володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору.

4. Структура ОК

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні аспекти соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти						
Тема 1. Змістова суть понять «партнерська взаємодія» та «соціальне	16	-	4	10	2	ДС, РМГ, ІРС /20

партнерство».						
Тема 2. Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 3. Основні принципи соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	13	-	2	10	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 4. Структура соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	13	-	2	10	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 5. Інституційне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	20	2	2	15	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 6. Державно-громадське партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	20	2	2	15	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 7. Міжвідомче партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	20	2	2	15	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 8. Міждержавне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	20	2	2	15	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 9. Соціальне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі	13	-	2	10	1	ДС, РМГ, ІРС /10
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: 1/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

2/ Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні аспекти соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти		
1	Тема 1. Змістова суть понять «партнерська взаємодія» та «соціальне партнерство». Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+	10

	ключ до тестів).	
2	Тема 2. Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	10
3	Тема 3. Основні принципи соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	10
4	Тема 4. Структура соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	10
5	Тема 5. Інституційне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	15
6	Тема 6. Державно-громадське партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	15
7	Тема 7. Міжвідомче партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	15
8	Тема 8. Міждержавне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	15
9	Тема 9. Соціальне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	10
РАЗОМ:		110

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної

роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзамену – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені

Лесі Українки» (URL: <https://v.gd/FJ6BHO>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Питання до заліку з ОК «Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти»:

1. Змістова суть понять «партнерська взаємодія» та «соціальне партнерство».
2. Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
3. Основні принципи соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
4. Структура соціоосвітнього партнерства у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
5. Інституційне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

6. Державно-громадське партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
7. Міжвідомче партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
8. Міждержавне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
9. Соціальне партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 4

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-9 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8-7 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6-5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
4-3 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2-1 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє

балів	навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
-------	--

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

1. Мельник І. П. Соціальне партнерство: навч.-метод. посіб. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. 238 с.
2. Міщик Л. І. Соціальне партнерство як важлива складова соціальної роботи в громаді. *Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери*: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (24 листопада 2020 р., Ніжин)/за заг. ред. О. В. Лісовця та С. О. Борисюк. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2020. С. 43–44.
3. Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 лист. 2018 р., Ніжин)/за заг. ред. С. О. Борисюк та О. В. Лісовця. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 188 с.
4. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна»», 2019. 300 с.
5. Савельчук І. Б., Бибик Д. Д. Соціальне лідерство як підґрунтя для розвитку партнерської взаємодії в освітньому середовищі університету. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. 2018. Вип. 25. С. 119–125.
6. Сидорук І. І. Реалізація соціального партнерства та взаємодії закладів вищої освіти з Молодіжним центром Волині у процесі підготовки фахівців соціальної сфери. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки*. Вип. № 9 (382). 2018. С. 130–137.
7. Сидорук І. І. Теоретичне осмислення сутності дефініції «компетенція». *Педагогіка*: зб. наук. праць: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. науковців, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та

спеціальної світи» (13 трав. 2019 р., Луцьк)/за ред. П. М. Гусака, А. В. Лякішевої та Н. І. Корпач. Луцьк: Вежа-Друк. 2019. С. 225–228.

8. Сидорук І. І. Теоретичне осмислення сутності дефініції «компетенція». *Педагогіка: зб. наук. праць: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. науковців, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та спеціальної світи»* (13 трав. 2019 р., Луцьк)/за ред. П. М. Гусака, А. В. Лякішевої та Н. І. Корпач. Луцьк: Вежа-Друк. 2019. С. 225–228.

9. Сидорук І. І. Актуальність взаємодії закладів вищої освіти з молодіжними центрами у процесі підготовки фахівців соціальної сфери. *Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф.* (15–16 лист. 2018 р., Ніжин)/за заг. ред. С. О. Борисюк та О. В. Лісовця. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2018. С. 71–74.

10. Сидорук І. І. Арт-терапевтичні техніки у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *Педагогіка: зб. наук. пр.: матеріали VI Всеукраїнського круглого столу «Педагогічний дискурс»* (12 жовтня 2021 р.)/за ред. В. З. Антонока, С. Ю. Чернети. Луцьк: Вежа-Друк. 2021. С. 126-129.

11. Сидорук І. І. Соціальне партнерство у формуванні компетентності майбутніх соціальних працівників. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 2 (102). С. 80–83.

12. Сидорук І.І., Кіреєва Т. І. Особливості емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку із інтелектуальними порушеннями. Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти. *Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (18-19 травня 2022 р., Луцьк) / за заг. ред. проф. І.Б. Кузави / І. М. Брушневська, Г. О. Гац, Н.С. Карабанова, З. С. Мацюк, В.Ф. Сергєєва, І.І. Сидорук, Л. П. Стасюк, Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. С. 176-179.*

13. Сидорук І.І., Самоірова С. І. Особливості створення корекційно-розвивального середовища для дітей з інтелектуальними порушеннями. Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти. *Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (18-19 травня 2022 р., Луцьк) / за заг. ред. проф. І.Б. Кузави / І. М. Брушневська, Г. О. Гац, Н.С. Карабанова, З. С. Мацюк, В.Ф. Сергєєва, І.І. Сидорук, Л. П. Стасюк, Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. С. 182-184.*

14. Соціальне партнерство в інклюзивній освіті: акмеологічні засади, сучасні реалії. *Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (25 квітня 2019 р.). Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. 156 с.

15. Соціальне партнерство та міжвідомча взаємодія у вирішенні актуальних проблем інклюзії: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 22 листопада 2019 р.). Чернівці: Технодрук, 2019. 312 с.

16. Троценко Н. Є. Соціальне партнерство як одна з педагогічних умов професійного самовдосконалення соціальних працівників у ресурсних центрах. *Вісник Запорізького національного університету: педагогічні науки*. 2011. № 3 (16). С. 169–174.

17. Хлебик С. Р., Литвиненко В. В. Соціальне партнерство як особливий вид взаємодії ВНЗ із соціальними інститутами громади (на прикладі соціальних служб).

*Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя.
Психолого-педагогічні науки. 2016. № 1. С. 91–100.*

Інтернет-ресурси:

1. <https://mon.gov.ua/ua>
2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
3. <https://vumonline.ua/>
4. <https://www.ed-era.com/>
5. <https://www.pedrada.com.ua/article/2534-zrazok-ndividualno-programi-rozvitku-ditini-dlya-zdo>
6. <https://zakon.rada.gov.ua>